
A Könyvtárostanárok Egyesületének javaslatai a rövid és hosszú távon orvoslandó közoktatási problémák megoldási javaslatait előkészítő CKP munkabizottságoknak

Az elnökség egyetért a már megfogalmazott követelésekkel és az alábbi javaslatokkal szeretnénk élni:

- Szeretnénk hangsúlyozni, hogy a gazdasági problémák mellett legalább olyan fontosak és megoldandók a szakmai, pedagógiai, jogi és szervezeti kérdések. Ezért támogatjuk, hogy az elveket és a jogszabályokat érintő problémákkal is foglalkozzunk.
- Akkor látjuk megvalósíthatónak a változást, ha prioritási sorrendet állítunk fel, valamiképpen rendszerezzük a felvetődő problémákat.

Javaslataink, szempontjaink:

A) A diákok esélyegyenlőségének javítása:

A diákok esélyegyenlőtlenségének egyik oka a családból hozott különböző **kulturális tőke** vagy annak minimális volta. Azokban a családokban, ahol nem érték a könyv, a szöveg, az olvasás, nehezebben tudnak a diákok az iskolai elvárásoknak megfelelni. Ezért különösen számukra ad esélyt a működő iskolai könyvtár, mely tapasztalatot nyújt a kulturális élményekből, megismertet kulturális értékekkel (pl.: olvasmányok, programok, környezet), eszközt és teret (pl.: asztal, szótár, IKT eszköz, internet) ad az iskolai feladatok elvégzéséhez.

B) Tantárgyköziség, korszerű pedagógiai személet és módszerek:

Biztosítsanak módot a pedagógusok együttműködésére, közös munkájára a **tantárgyközi** célok komplex megvalósítása érdekében. Legyenek egyenrangú lehetőségeik a nem önálló tantárgyat képviselő pedagógusoknak, feladatoknak is. A tantárgyközpontú gondolkodás, adminisztráció ellehetetleníti a **tantárgyközi** (NAT) célokat, feladatokat, a tanuló és nem a tananyag tanítását, fejlesztését

Pl.: A könyvtárostánárnak a kis óraszámú (évi 2-6 óra), az informatika tantárgyban megjelenő könyvtárhasználati ismeretek, készségek tanítására, kialakítására sokszor azért nincs lehetősége, mert más tanárok óraszámából vesz el, vagy az e-naplóba ugyanazon órára nem tud két pedagógus beírni. A könyvtárhasználati órák megtartása ne más kolléga szívességétől, belátásától függjön! A könyvtári szakórákra, akár kettős óravezetéssel is legyen motiváció, lehetőség.

C) Tankönyvek, taneszközök kérdése:

A demokráciára nevelés és az egyénre szabott fejlesztés alapja a többtankönyvűség mellett a **többkönyvűség**. Ennek lényege, hogy a tanítás/tanulás során túllépünk a tankönyv, tanterv szövegén, és más információforrásokból is tájékozódunk, azokat kritikusan elemezzük, válogatunk, összehasonlítunk, aktualizálunk. Ennek feltételei, melyek ma minimálisan állnak rendelkezésre, biztosítani kell a következő feltételeket:

- folyamatosan fejlesztett iskolai könyvtári gyűjtemény és szolgáltatások (állományban, online elérések biztosításában)
- diákok és pedagógus számára is elérhető korszerű IKT környezet az iskolai könyvtárban, valódi tanulási forrásközpont
- diákok könyvtárhasználati oktatása, információs műveltségük fejlesztése

A fentiek megvalósításához elengedhetetlenül szükséges

Hosszú távú javaslatok

1. A tantervek felülvizsgálata. A tantárgyközpontú, tananyagközpontú szemlélet gyengítése, a tantárgyközi, kereszttervi, komplex szemlélet jogi, módszertani, tanárképzési, iskolai adminisztratív támogatása. Legyen valódi egyeztetés a műveltségi területek, tantárgyak követelményeinek összehangolásában.

2. A törvény biztosítsa a pedagógusokat, tanulókat támogató szakembereket az oktatási intézményekben. Legyen egyértelműen kimondva a **státuszok** minimális száma.

Például: Jogszabályi előírással legyen kötelezően biztosított minden iskolában a minimális könyvtárostanári pedagógus státusz. A nem pedagógus besorolású könyvtári státuszokat (könyvtáros, könyvtári asszisztens, segédkönyvtáros) csak pedagógus végzettségű könyvtárostanár mellett lehessen létesíteni, nagyobb tanulólétszám, több telephely mellett viszont legyen rá lehetőség. Csak szakképzett, megfelelő óraszámú foglalkoztatott könyvtárostanár képes a sokrétű nevelési, tanítási, kultúrákövetítési, közösségépítési, és könyvtárszakmai feladatokat ellátni. A nem pedagógus besorolású könyvtáros kollégák bérrendezése, béremelése elengedhetetlen és sürgős!

3. A jogszabályok biztosítsák, fenntartói adminisztratív elvárások ne akadályozzák, tegyék lehetővé, várják el a **pedagógusok együttműködésére** építő munkaformák, módszerek alkalmazását.

4. Legyen az iskola költségvetésében, államilag finanszírozott és garantált, fixen **tervezhető, folyamatosan rendelkezésre álló, iskolai könyvtári fejlesztési keret!** (gyűjteményfejlesztés és eszközök) Ez nem függhet a KELLŐ tankönyvterjesztésének esetleges nyereségétől. Fontos, hogy a gyarapítási összeg a helyi igények szerint legyen elkölthető. A beszerzés ne korlátozódjon csak a KELLŐ megmaradt, elfekvő raktárkészletére. A hátrányos helyzetű tanulókkal dolgozó iskolák számára legyen kiegészítő keret vagy más módon biztosított állományfejlesztés is. (pl.: pályázat, szakmailag felülbírált könyvadomány rendszer). A kéretlen és az iskolai könyvtári állományba nem illő állami adományok (pl. a Nemzeti Könyvtár sorozat) helyett a helyi igényeknek és a gyűjtőkörü szabályzatnak megfelelő dokumentumokat vehessünk!

Rövid távú javaslatok

1. A pedagóguséletpálya-modell bevezetésének következtében NOKS-os (nevelést-oktatást segítő) munkakörre sorolt, de a könyvtárostánító/tanár munkakör betöltéséhez minden szükséges végzettséggel rendelkező könyvtáros(tanítók)tanárok **kapják vissza** (esetenként meg) a **pedagógus státuszukat**.

2. A tankönyvterjesztés vesztesége miatt elmaradt **állományfejlesztést** kompenzálандó legalább a 2015-ben elkölthető összeget biztosítsák az iskolai könyvtáriak könyvvásárlásra. Ennek elköltésének pedig maximum az a korlátja legyen, hogy kortárs magyar szépirodalomra kelljen költeni. Ebből van a legnagyobb hiány.

3. Az iskolai **tankönyvtárakban felhalmozott az állam pénzén megvásárolt**, tankönyvjegyzéken szereplő művek tanuló tankönyvként való használatát ne korlátozzák.

Tisztelettel:

Budapest, 2016. március 10.

A Könyvtárostánárok Egyesületének
elnöksége